

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Bérmertetlen levelek csak ismert kezektől fogadtnak el.

Írásokat nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 20 kr.

A nyilatkozás minden garmond sor díjja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DÍJ:

hivatalos hirdetéseknek:
Minden egyes szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Kiemelt, díszbetűs s körzettel ellátott hirdetésekért terméérték szerint, minden □ centimeter után 3 kr. számítottatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

Tiszteljük a törvényt.

Alkotmányos országokban a törvényt megtartani nem érdem, hanem polgári kötelesség; egyszersmind minden igaz honpolgárnak kötelessége öröködni, hogy a honi törvények mások által is megtartassanak. Ezen polgári kötelesség teljesítése a királyt úgy kötelezi, mint az utolsó koldust.

Fájdalom azonban, hogy mindez csak elméletileg van így: mert a gyakorlat, a praxis, ennek ép az ellenkezőjét mutatja. Tiszteljük a törvényeket, de csak azokat, melyek részünkre előnyösek vagy nekünk jogokat adnak. Mig azokat, — melyek tőlünk áldozatot kívánnak a közálladalom részére, vagy minket korlátoznak szabadságunkban a közjó érdekében — a hol csak lehet mellőzzük, vagy ha mellőzteni látjuk mások által, szemet hunyunk.

Telve vagyunk azután panaszokkal a hatalom iránt, hogy a törvényeknek nem tud érvényt szerezni; vagy ha a törvény szigorával minket sujt, úgy fölajdulunk a hatalom basáskodása miatt.

Minden jót a kormánytól várunk, de minden bajért szintén a kormányt vádoljuk. Önmagunkat — kik gyakran a bajnak okaí vagyunk — sohasem vádoljuk.

Itt van például a szegényügy. A törvény elrendeli, hogy minden község tartozik saját szegényeit eltartani. Sok helyen gondoskodik is a község azok eltartásáról. Állit szegényházakat, s az eltartásról is van intézkedés. Máshol az ily szegények hetenkint egyszer — házról-házra szedik össze heti élelmüket. Mert boldog boldogtalan — anyagi helyzetéhez képest — iparkodik az ily nyomorultakon segíteni. S ha valamely község így eltartja szegényeit, azt hiszem, kötelességének mindenki eleget tesz és szegényadóban eleget áldoz. Vegyük például, hogy a községnek van 5 eltartó szegénye. Hetenkint egyszer kéregetnek. Ha mindenkinek egy krajcárt adok, az 5 kr. 52 hét alatt $52 \times 2 = 2$ frt 60 kr. Aki pénz helyett kenyert vagy lisztet ad a szegénynek, az még 2 forint 60 kr-nál is több szegényadót fizet.

Ha a szegényügy minden községben rendezve volna, akkor nem történhetné meg, hogy a község szegényein kívül más koldus is kéregetne a faluban.

Pedig nincs nap, hogy 3—4 idegen koldus ne járna a községekben; akik, ha nem kapnak alamizsnát, még gorombáskodnak is. Nem-e kötelessége volna a községi előljárásnak a már úgy is elég szegényadót fizető községi lakosokat az ily zaklatásoktól megvédeni?

Vagy valódi szegény az illető, ki alamizsnára valóban érdemes — vagy nem az.

Ha csakugyan nyomorult, úgy köteles a község, a hol az illetékes, őt eltartani. Ha pedig nem valódi szegény, úgy a koldulástól eltiltandó. Mindkét esetben nem volna megengedhető a koldulás.

Hát még a sok vándorló legény, kiknek úgy látszik főfoglalkozásuk a koldulás. Nincs az évnek oly szaka, a melyben ezek szünetet tartanak. Ezeknek legnagyobb része részeges csavargó, kik a koldult pénzt elisszák. Naponkint lehet látni ilyeneket a község ut-

czáin részegen tántorogni. Ha valahol nem kapnak alamizsnát, elkezdene káromkodni. Csakis pénzt fogadnak el, mert csak azt lehet beinni.

Igy van a vadászattal. Van törvény, melynek értelmében csakis vadászejegy mellett lehet vadászni. Azonban csak az nem vadász, ki nem akar. Vadászejegyet senkitől sem kérnek.

Itt van a cselédügy. Van törvény, mely elrendeli, hogy cselédkönyv nélkül nem szabad cselédet fogadni. A férfi cselédekre nézve keresztül van vive a törvény; de nem úgy a nőcselédekre nézve. Aki nőcseléd-től is követel cselédkönyvet, biztos lehet benne, hogy nem kap cselédet, mert másutt cselédkönyv nélkül is megfogadják.

Mit tehet itt a hatalom?

Nem-e a nagyközönségnek, meg a községi előljárásnak volna kötelessége a törvényt végrehajtani?

Ha valamely törvény rosznak bizonyul, ott az országgyűlés, változtassa az meg.

De addig, mig a törvény megváltoztatva nincs, minden polgárnak kötelessége azt megtartani s mások által is megtartatni.

Mig a törvénytisztelet nem megy át a nép véérébe, a legjobb törvény is csak írott malaszt marad. P. A.

X Jelentés

a II. Rákóczi Ferencz emléktáblájának leleplezési ünnepélyére írt s 1882. májushó 10-ig beérkezett pályaművek bírálatáról.

A II. Rákóczi Ferencz születés helyének megjelölése alkalmából tartandó ünnepélyen elszavalandó költeményre kitűzött pályadíjra beérkezett művekről, általános jellemzésül azt lehet mondani, hogy azon nagy kor, melynek II ik Rákóczi Ferencz hőse volt, sem felfogásban sem lelkesülésben nem hatotta át a pályázókat. — Mindamelllett is a művek nehányától a költői hangulatot, s valamennyitől a hazafias szellemet megtagadni nem lehet. — Miután azonban pályamunkául határozottan Óda kívántatott — s a beérkezett művek közül, — a legtöbb meg sem kísérlti az Óda felé szárnyalást, — s annak magaslátát egy sem éri el, s ekként a kitűzött célra alkalmasnak egy sem találhatik, — a jutalmi díjösszeg, az emléktábla fentartására szükségeselt alapítókéhez csatoltatott.

Egyenként tekintve: egy jó csomót kritikán alól esőknek kell kimondanunk; s ezeknek jelégít és czimeit nem is idézzük fel, hogy e feledés által viszonzozzuk a jó akaratot, mely erő és tehetség nélkül bocsátkozott a merész kísérletnek. Az egy vagy más szempontból figyelemre méltóbb kísérleteket azonban fölemlítjük:

A XXIII. sz. „Nem hal meg az” jeligével, csinos iskolai gyakorlat.

A XIV. sz. „Haj Rákóczi, Bercsényi” — némi lendület van benne, de költői erő, szín, csekély.

A XX. sz. „Pro libertate” jeligéjü versben van bizonyos merengő, dali hangulat, de ódai szárnyalás nélkül.

A XV. sz. „Recrudescunt” XVII. „Hazánk szentje” — csinos verseléssel, csekély tartalommal.

A XI. sz. „Rákóczi kedves vezérünk” — az előbbi itélet alá esik.

Az összes 26 pályavers közül egyetlen darabot, a II. sz. „Repülj fecském” jeligével, — mely a tárgyat egészben, habár nem a maga mélyebb motivumaival, ismerni látszik és elég gördülékeny versekben sorolja el Rákóczi érdemeit, anélkül azonban, hogy akár az eszmék ereje, akár az előadás emelkedettsége, költői szint és becslet adna a versnek, mely különben az óda

fenköltségének színvonalára egyáltalában nem emelkedik, — tartunk társai közt legkiválóbbnak.

A Rákóczi emlék pályázata tehát fustbe ment, az összes jeligés levelek elégetésre ítéltetvén.

S.-a.-Ujhely, 1882. májushó 26.

A bíráló bizottság.

A fentebbi bírálati jelentés közzétételével a pályaművek szerszői értesítettek: hogy műveiket alulirttól 1882. év júliushó 1-ig visszavehetik. Sátoralja-Ujhely, 1882. májushó 26.

Boruth Elemér,

mint a Rákóczi-ünnepély végrehajtó bizottságának elnöke.

Levelezés.

Czéke, május 24.

Dr. Schusztér Konstantin kassai püspök elfogadására a czékei róm. katolikus lelkészégi kör, a kellő előkészületek után, a hivatalos körlevélben kijelölt idő tájban májushó 17-én délutáni 4 és fél órakor — a kellemetlen szeles eső daczára — talpon állott; — várva a magas vendéget Lasztócztól, a legegyszerűbb, s egy idő óta már jó karban levő uton Vejlejte-Barancs felől. — Bodzás-Ujlakig lovas banderium ment elé; Magyar Jesztrebben fehér ruhás leány-csoport koszorus fővel állott készen. Czékén pedig az ünnepélyes processio a római és görög kath. papokkal és az imregi gvárdiánnal élén, harangzugas közt kivonult a Jesztreb felé vezető uton. — A hő várakozást azonban nagy csalódás érte; amennyiben öccellentíja, titkára és a kerületi esperes kíséretében Dókus Gyula főszolgabíró kalauzolásával mellett egészen más oldalról, t. i. Sátoralja-Ujhely felől érkezett be 6 óra után Czékére, ami rendkívüli zavart és sajnálatot okozott az átázott-fázott hívek soraiban. De legjobban bántotta — természetesen a csalódás az egyház lelkészét, aki egész odaadással eszközölte az előkészüldéseket, hogy főpásztorát méltó fogadtásban részesíthesse; s ime a véletlen tönkretette a legnemesebb szándékot!

A püspök mindenekelőtt a templomot, ananuktána az iskolát, majd a lelkészethez tartozó könyveket s egyéb tárgyakat vizsgálta meg a legnagyobb pontossággal.

Másnap a bérmálás elvégzése után egyesek tisztelgését fogadta a parókhián; s még délig el látogatott a görög katolikus templomba is, hol rövid fohászt mondott a felekezet püspökeért. Ebédnél poharat emelt a kitünő vendégért Erdélyi Sándor magyar-jesztrebi ref. lelkész, felolvastván köszöntés közben a „Debreceeni prot. lap”-ból a püspöknek 1878. évi nov. 28-án kelt körlevelét, melyben a nem magyar ajku községek iskoláiban a magyar nyelv tanítása is elrendeltetik. — A hatásos toaszt után, öccellentíja áldomásozott egymás után többekért és pedig a mellette ülő Battha Zsigmond iskolaszéki elnökért, mint akinek a helybeli iskolánál tündöklő érdemei vannak; nemkülönben a helybeli plébános Jelenko Antalért, aki — ugymond — „Czékén még csak rövid idő óta lakik s mind az egyházban, mind az iskolában teljes elismerésemre és dicséretemre tette magát érdemessé.”

Ebéd után az egyház előljárásága azon panaszszal állított elő, hogy bár az egyház-község fizeti a tanító részére országosan elrendelt nyugdíjat, ezenkívül még az özvegy tanítónénak élet-hosszig 100 frtot köteleztetnek kegydíjjal évenkint fizetni, azon indokból, mert annak férje, néhai Kovács Ignác 30 évig volt czékei tanító; kéri öngyméltóságát, hogy ezen teherviseléstől őket megszabadítani kegyeskednék. A válasz az lön, hogy efféle dolog nem a püspöki hatáskörbe tartozik, — lévén az ministerialis rendelt; mindamelllett a kérelmezőket a szóban forgó teher könnyebbitése tekintetéből, 20 frttal ajándékozta meg a jeles főpap.

r. l.

Városi ügyek.

A képviselő testület f. évi május 20-án d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartván, a mult közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után következőkben határozott:

Olvastatott a képviselő testületnek f. évi 76. sz. a. kelt határozata következtén, a város tulajdonát képező erdőben a nm. m. kir. földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministeriumnak f. évi 7545. sz. a. kelt intézményével engedélyezett cserkéreg eladása tárgyában a beérkezett zártajánlatok felbontásáról felvett jegyzőkönyv, mely szerint a három ajánlat közül a »B. Fischl und Söhne« bécsi cég ajánlata legmagasabb lévén, vele a szerződés megkötöttet s általa 2000 frt biztosítéki összeg lefizetett és ennek kapcsán olvastatott a nevezett céggel megkötött s a kir. közjegyző által hitelesített adásvevési szerződés. A jegyzőkönyv betérjesztése tudomásul vétetvén, a bemutatott szerződés elfogadtatik s a képviselő testületnek f. évi 76. sz. a. kelt határozatával, hivatkozással Zemplénmegye bizottságának mult 1881. évi 278/12932. sz. a. kelt határozatára, törvényhatósági jóváhagyás végett az 1871. évi XVIII. t. cz. 26. §-ának e. és illetőleg g. pontja értelmében bemutatni rendeltetett.

Olvastatott Zemplénmegye bizottsága által a városban létesítendő laktanya ügyében megbízott küldöttségnek f. évi április 13-án és 27-én tartott vegyes bizottsági ülésében kelt két rendbeli határozata s ennek kapcsán a város főbírájának, mint a f. évi 74. sz. a. kelt képviselő testületi határozattal megbízott városi küldöttség elnökének abbéli jelentése, hogy a vegyes bizottság üléseiben megjelenvén, a laktanya újból felépítése a város részére biztosított. A vegyes bizottság két rendbeli határozata és a város főbírájának mint küldöttségi elnöknek jelentése jóváhagyólag vétetvén tudomásul, a laktanya újból felépítése a képviselő testület részéről ezenel elhatározatik, megbízván a város főbírája, hogy e vonatkozatban előterjesztését a nm. m. kir. honvédeimi ministerium intézményének beérkezése után azonnal tegye meg.

Különfélék.

A »fényes« jelző, melylyel a végr. bizottsága Rákóczi-ünnepély alkalmával tartandó bált felruházta, — mint értesülünk — bizonyos körökben nagy panique-ot idézett elő. A dolog természetéből folyik, hogy egy ilyen ünnepélylyel összekötött táncmultság »kartonbál« címet nem viselhet, de másrészt nem is az értetik alatta, hogy ott csak a bárny és bitor lehetnek az uralkodó toillettek. Nyugodjék meg tehát a tisztelt hölgyvilág s a szótól ne riadjon vissza; mert — bizony daczára az ünnepély jelentős voltának — a végrehajtó-bizottságnak egyáltalán nem volt czélja e prononzeirozás által, a jelen viszonyok között különben sem igazolható fényűzésnek tápot szolgáltatni.

Figyelmeztetés. A Rákóczi-ünnepély végrehajtó bizottsága figyelmezteti a t. közönséget, miszerint bejelentési ivateket, melyek a közebeden való részvevésre vonatkoznak, jövő júniushó 4 ig annál bizonyosabban küldjék be a bizottság elnöke Boruth Elemérhez, mert ellenesetben a bizottság nem vállalhat kötelezettséget arra nézve, hogy a t. cz. részvevők igényei lehetőleg kielégítenek.

A Rákóczi-ünnepély közebedjére szóló jegyek jövő júniushó 3-tól Szentgyörgyi Vilmos és Lövy Adolf urak kereskedéseikben 2 frtjával válthatók. Megjegyzendő: miszerint e két frt az illető részvevő egy diszes ebédhez tartozó teljes ellátásban részesülend. Ugyan e két kereskedésben válthatók az ünnepély estjén tartandó táncvizigalomra belépti jegyek is.

Szendrói gróf Török Bálint N.-Kázmérban történt elhunytáról lapunk mult számában csak futólag emlékezhetünk meg, pedig oly ember, — ki hosszura nyult élete alatt folytonosan a közügyek szolgálatában állott s minden tekintetben tevékeny munkás tagja volt a társadalomnak — megérdemli, hogy halála alkalmából kissé bővebben foglalkozzunk vele. A nemes gróf 1806-ban szül. Szennán Ungmegyében s tanulmányait a kassai kir. jogakadémiában dicséretesen végezte, 1825-ben Abaujmege aljegyzője lett s e minőségben két évig működött. 1827-ben fogalmazói gyakoronk a fiuméi kir. kormányzóknál; 1831-ben tiszt. fogalmazó a m. kir. helytartótanácsnál; 1843-ban ugyanott t. b. 1834-ben pedig valóságos titokndk, majd 1842-ben számfelveti, 1845-ben pedig val. helytartótanácsos és tartományi biztossági aligazgató lett. 1848-ban a m. kir. hadügyministerium polgári s biztossági osztályában osztályfőnökként működött s ugyanezen állásban foglalt helyet 1849-ben a magyarországi idegl. polgári közigazgatásnál, később a Kassa kerületi adórendező biztosságnak elnökévé neveztetett ki. 1852-ben alelnöke volt a m. o. cs. k. pénzügyigazgatóságnak,

majd 1855-ben elnöke és kir. biztosa a b.-bányai delegált bíróságnak. 1857-ben mint legfőbb urbéri törvényszéki elnök, 1861-ben pedig mint a kir. hétszemélyes tábla közbiraja s később az országbírói méltóság uredésébe alatt országbírói helyetbirt volt. Tevékenységének főbb mozzanatai közül kiemelhetjük: miszerint az 1838-iki budapesti nagy árvíz alkalmával a segélyezési biztosságban sok buzgósággal működött, melyért a legmagasabb megelégedést nyerte. Az ő elnökele alatt vette kezdetét a budapesti Dunapart szabalyozása, melyet később gr. Széchenyi Istvánnak engedték át. A Dunagőzhajózási társaság részére kijelölendő kikötő szintén az ő buzgalmának köszöni lételet. Lapunk kimért köre nem engedi meg, hogy munkásságának minden tekintetben hű tükrét tárjuk fel, de már az eddig felsoroltak is elegendők arra, hogy nevét kegyelettel írjuk azok sorába, kik emberbaráti és hazafiai kötelességük teljesítésében mindig elől jártak.

Kocourek Ferencz megyei központi állapotunk lemondott hivataláról s a jövő hó elsején válik meg a megyei szolgálattól. Midőn ezen sajnos tényir hírvöl hozzuk, kötelességünknek tartjuk megemliteni, hogy lelépésével a megye egyik legkiválóbb szak-tisztviselőjét veszti, ki nemcsak kitünő szakismerete, de páratlan ügybuzgalma s a végletekig vitt kötelességérzet által tünt ki mindenkor és mindenütt, ugy a megyei szolgálatban, mint ott, hol a megyét más hatóságokkal szemben szakmájában képviselni kellett. Kocourek nemcsak a gyakorlati szolgálat embere volt, de kitünő író is, kinek cikkei nemcsak lapunk, de a »Magyar Föld« hasábjairól is ismeri a gazdaközönség s kinek egyik a ló t a k n y o s s á g r ó l szóló művét a megyei orvosgyógyászati egyesület, mint e téren rendkívül kivalót, saját költségén adta ki s bocsátotta az e bajtól sokat szenvedett megye rendelkezésére. A mint halljuk megyénk fő és alispánja mindent elkövettek, hogy e jeles férfit lemondásának visszavonására bírják, de hasztalan; mert ő a földmívelési ministeriumnak cultur állami erőlködéséi folytán megkivánt sikertelen zaklatásoknak oly területen, a milyenre megyénkben egy állatorvos esik, megfelelhetni magát képtelennek tartja. Vigasztalásul csak az marad a megye gazdaközönségének, hogy e továbbra is körünkbe maradó szakférsü idejét, melyet eddig hivatalos állása majdnem egészen igénybe vett, ezentul kizárólag a magán orvosi gyakorlatának szentelheti. Mi pedig azt is reméljük, hogy ezentul több idővel rendelkezvén, lapunknak is fog közönlökni juttatni szép irályu, közhasznú cikkeiből!

Eljegyzés. Hofferi Tivadar helybeli m. kir. illetékkiszabási fogalmazó, ma vált jegyet Tállyán öz. Mezey Ferenczné urnó művelt, szép leányával Katalinnal.

Majális. A helybeli önkéntes tüzoltó-egylet holnap, hétfőn tartja tavaszi multságát a »Törzsason.« Ha az idő kedvezni fog — hisszük, — hogy e majális, mint az ezelőtti években, ugy most is sikerülni fog.

Meghívó. Sárospatakon, az ev. ref. egyház, temploma építésének és a főiskolai énekkar fennállásának százados, s a főisk. akad. ifjusági önképzőkör alakulásának félszázados évfordulója alkalmából, 1882. év június hó 25-ik napján közös örömmünnepet rendeznek, a melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja Sárospatakon, 1882. május 20-án, a rendező-bizottság nevében: Dr. Lengyel Andre, Szinyey Gerzson, biztossági társelnökök. Terhes Barna, ref. lelkész. Kérészi István, ref. egyh. főgondnok. Vattay László, az akad. ifj. önképzőkör alelnöke. Hallgató János, az énekkar elnöke. A kik netalan meghívót nem kaptak volna s arra igényt tartanak, külön meghívóért a főiskolai szeniori hivatalnál jelentkezhetnek. Az ünnepély sorrendje. 1882. június 24-én, szombaton. 1. Este 8 órakor ismerkedési estély az iskolakertben ezen alkalomra épített csarnokban. 2. 9—10 óra közt fáklýásmenet. Junius 25-én, vasárnap. 1. 9 órakor a ref. egyház hálaünnepéi alkalmi beszéddel. 2. Istenisztelet végeztével a két ifjusági egylet örömmünnepének megnyitása főtiszt. Kun Bertalan superintendens által. 3. »Emlék-dalok.« Ivánka Sámuelről. Előadja az énekkar. 4. »Visszapillantás az énekkar multjára.« Orbán József tanártól. 5. Az énekkar ünnepélyére irt pályanyertes »oda« felolvasása. 6. »Dalünnep.« Thern Károlytól. Összeledadás. 7. »A magyar nyelv és az önképzőtársulat a sárospataki főiskolában.« Szinyey Gerzson tanártól. 8. »Szabadságdal.« Huber Károlytól. Összeledadás. 9. »Az akadémiai ifjusági önképzőkör« pályanyertes alkalmi órájának felolvasása. 10. »Szózat.« Délután 2 órakor közebed a csarnokban; egy teríték ára 3 frt. Este fél 8 órakor hangverseny a főiskolai imateremben. Ennek végeztével 9 órakor táncestély az e czélra átalakított tornacsarnokban. Belépti díj személyenkint a hangversenyre 1 frt, a táncestélyre 1 frt, a kettős estélyre együtt 1 frt 50 kr. Belépti jegyek kaphatók: Trócsányi Bertalan és Eperjesy József urak könyvkereskedésében s estve a szeniornál. Szállás végett és közebedre a főisk. szeniorni hivatalnál június hó 15-ig lehet jelentkezni.

A »zempléni egyet. ifj. egyesülete« f. hó 13-án, szombaton, Budapesten saját helyiségében felolvasó estélyt tartott; két felolvasás s két szavaltból állott a műsor. Rác István felolvasa »A concert-évad«, Kovács József pedig »Gyöngyvirág« című karczolatjaikat. Mindkettőt élénken megaptapsolta a hálás közönség. Szavaltak: Thoman István s Engländer Sándor. Első a »Dalnok bújá« című költeményt Arany Jánostól, utóbbi a »Losonczy özevegye« címűt Tóth Kálmántól. Ezeket is meleg éljenzéssel jutalmazta a hallgatóság, mely jórészt vendégekből állott.

Brutalitás. N. E. öt éves arva kis leányt nagy bátyja: N. Gy. tartja öröksége kamatjából és mert a gyermek folyó hó 24-én nem tudta az »uri imádságot« hibátlanul elmondani, nagybátyja egy bottal oly kegyetlenül elverte, hogy az orvosi látélet szerint rajta súlyos testi sértés nyomai konstatáltak; a szerencsétlen kis leány, ki egyik szemére vak; legszánalomraméltóbban néz ki. A tettes ellen vizsgálat megindítatott.

Lapunk 20-ik számában a sertés hizlaldákra vonatkozó közleményünkre vonatkozólag azon értesítést nyertük, hogy mindkét hizlalda betiltatott, mihelyest a városi kapitányság által a szolgabíróshoz jelentés tétetett.

A borsii várkastélyt az emléktáblával s külön magát az emléktáblát is Klein Jenő derék fényképészünk tegnap délelőtt felvette. A sikerült fényképek emlék gyanánt az ünnepély alkalmával fognak jutányosan elarusittatni.

Baleset. A kassai püspöknek a Bodrogközre való menetelkor, f. hó 22-én a szöllőskői hidnál nagyszámu küldöttség jelent meg Bencsik István tokaji helyettes szbíró vezetése alatt s midőn a püspök megérkeztek a mozsarak elstüttettek, nevezett szbíró lovai megbokrosodtak, ugy, hogy kénytelen volt kocsijáról leugrani, minek következtében lába jelentékeny sérüléseket kapott.

Szintársulatunk a pünkösdi ünnepek után — ugyhalljuk — Sárospatakra rándul át hat előadásra, azután ismét visszatér s még valószínűleg a hónap első felében itt marad. Egyébiránt nem tudjuk, e hirnek adjunk-e hitelt, vagy a szinlapnak, melyen szerdára már az utolsó előadás van hirdetve.

Próba-bált adott Révész I. Imre csütörtökön estve s a vigan mulató, nagyok és kicsinyekből álló vegyes szép társaság csak a hajnali órákban oszlott szét.

Tüz volt kedden Sáros-Kis-Patakon s két ház égett meg a hozzájuk tartozó melléképületekkel. Az oltásnál a tüzoltók s ezek közt különösen a főiskolai ifjuság annyira kitüntették magukat, hogy a vész tovább terjedésének meggátlása csakis nekik köszönhető.

Mezei Sándor városunk derék szülőtte a Rákóczi-émlék- és leleplezési-ünnepély költségeire Budapesten gyűjtést rendezett, melynek eredményét: 110 frtot egy meleg hangu levél kíséretében küldötte át id. Farkas Lajos urnak, ki azt a bizottság kezeihez szives volt átszolgáltatni. A gyűjtéshez egyenként 5 frttal a következő derek hazafiak járultak: Schwartz Armin, Freund Ferencz, Basch Gyula, Schosberger Nándor, hatvani Deutsch Sándor, Hirsch József Lajos, Neumann Frigyes, Kohner Ágoston, Brüll Armin, Linzer Imre, Mandl Ignác, Kohn Adolf, Fuchs Vilmos, Weisz Miksa, Karsai Vilmos, Strasser Alajos, ifj. Heidelberg Mór, Grünbaum Miksa, Schwartz Armin, Adler Lajos, Mezei Mór és Mezei Sándor. Fogadj a t. gyűjtő, valamint a lelkes adományozók hazafias áldozatkészégükért e helyütt is az emléket létesítő s.-a.-ujhelyi turisták forró köszönetét.

Színház. Vasárnap a »Peleskei nótárius« régi, de folyvást kedvelt bohózat Lászy kitünő alakításával. Pajor Emilia asszony mint vendég kedden a »Kisasszony feleségem« operette, szerdán a »Piros bugyelláris« s csütörtökön a »Legény bolondja« népszínművekben lépett fel s mindannyiszor osztatlan tetszésben részesült. Kitünően iskolázott kellemes szép hangja, kedves megjelenése, kerekded játéka mind megannyi biztositék arra nézve, hogy a vendég-művész — ha szerződésére közönségünk elég garancziát nyujt az igazgatónak — élvezetes estéket szerez számunkra. Sokszor hangsúlyoztuk, hogy egy kolatur-énekesnőre nagy szüksége volna a társulatnak; kívánságunknak eleget tett az igazgató, midőn Pajor Emilia asszonyt nyerte meg vendégszereplésre s hisszük, hogy csak közönségünk től függ, hogy őt szerződtesse is. Ha nem lesz megtagadva a pártolás, a mit azonban eddigi föllépési alkalmával éppen nem lehetett tapasztalni: akkor remélhetjük, hogy Lászy sem fog kimélni jövőre is semmi áldozatot s mindent megteend, hogy az igényeknek mind jobban jobban megfeleljen. Reméljük lesz még alkalmunk, midőn a vendég-művész játékaival tüzetesebben is foglalkozhatunk, most annak a kijelentése mellett, hogy tetszésünket egészen megnyerte, csak annyit mondunk még, hogy Isten hozta a »Hármas hegy« tövébe. Szombatra Bokkacsso operette volt kitézve, — erről jövő számunkban.

A

B. M. a felvidéki sitást igye magam, m ez irányba taláta el

Nagy vezet felv kedett a r latokba bo s birtokot ban mindi cikkiró al lást, de idézték elő

a) m bágyi köt saját érdektést — co közel ker tovább ne eleinte eg családjával köz után e s több gaz lennek biz

b) A szági vasu halálosan széd Gács nösen a néha ezerr fuvarosok nemcsak h lábán az o ország ink tölünk.

c) 18 több, a sz gyáron fel ösztől tav összekötöt zömét Zer 6—7000 keresetet. megyében működik ember telé

Ha d a felföldi na helyes csalatkozo nép javát irány felé Oroszhoz ékesítvén

»Istóczy«- muszka al kárhoztatja mintha ez sziveskedje megkérdez kiváandorlá válaszolni: sem földet

En r még inkább de megva

ajá gé

ál

ki 3—

A közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

B. Mihály »A Krajnyáról« című cikkben a felvidéki nép elszegényedéséről némi felvilágosítást igyekszik nyújtani, de azon veszem észre magam, miszerint cikkíró, mind a mellett, hogy ez irányban már több ízben felszólalt, nem igen találta el az ottani elszegényedés valódi okát.

Nagyon feltűnő tulajdonképen, hogy a nevezett felvidéken 1850-től 1870-ig mennyire emelkedett a nép anyagi helyzete, bérletekbe, vállalatokba bocsátkozott, regálbérletet vett ki, vagyont s birtokot szerzett; — az utolsó évtizedben azonban mindinkább hanyatlásnak indult. — Nem a cikkíró által jelzett okok születték ezen hanyatlást, de egész más tényezők s körülmények idézték elő ezen változást, főleg pedig:

a) midőn 1850 után az urbéri földek a jobbagyi kötelékből felszabadultak, a földes urak saját érdekeik fenntartása tekintetéből az összesítést = commassatiót minden megengedhető eszközzel keresztulvitték; a nép a földesuri jogokat tovább nem bitorolhatván, saját telkeit mivelé, eleinte egy-egy gazda egy egész telken, a hol családjával el is élhetett; — de 25—30 évi időköz után ezen telek már egy gazda helyett négy s több gazda, illetve család fenntartására elégtelennek bizonyult.

b) Az 1872 ben megnyílt magyar-gácsországi vasut az ottani nép fuvarozási keresetét halálosan érte. — ennek megnyílt előtt a szomszéd Gácsország gabna hiánya fedezetére, különösen a nyiregyházi piacról, hetivásáronként, néha ezerre menő fuvarost vett igénybe, s ezen fuvarosok főtömege a Krajnyából eredt; — ez nemcsak hogy azóta egészen megszűnt, de általában az oroszhozi vasutak megnyíltával Gácsország inkább onnét fedezi szükségeit, mint tőlünk.

c) 1870-ig Zemplénmegye területén 100-nál több, a szomszéd Szabolcsmegyében 300 szeszgyáron felül volt működésben, ezek mindegyike ősztől tavaszig 15—20 férfinak szép keresettel összekötött foglalkozást adott, ezen munkások zömét Zemplénmegye felföldje szállította, s így 6—7000 embernek nyújtott téli s tisztességes keresetet. Jelenleg a szeszgyárak száma Zemplénmegyében 8-ra csökkent, míg Szabolcsban alig működik még vagy 40 s így 5 6000 felföldi ember téli keresetétől meg van fosztva.

Ha cikkíró ilyen érvekkel indokolta volna a felföldi nép elszegényedését, meghajlottam volna helyes felfogású ítélete előtt, — de ha nem csalatkozom — cikkíró célja nem annyira a nép javát előmozdítani, hanem egészen más irány felé igyekszik; mert felhozott indokait Oroszországban most divó antisemitikus jelszavakkal ékesítvén s ezen gyalázatos áramlatnak hódolva »Istóczy«-t választja mintaképül s honunkba muszka állapotokat kíván létesíteni; pedig hiába kárhoztatja a felföldi korcsmárost vagy zsidót, mintha ez tette volna tönkre a krajnyai népet; sziveskedjék cikkíró akármelyik felföldi gazdától megkérdezni, hogy mi indítja őt Amerikába való kivándorlásra? tiz gazda közt kilencz azt fogja válaszolni: »Ani zem; ani pasvisko, ani fura«! sem földem, sem legelőm, sem fuvarom!

En részemről az uzorát ép úgy és talán még inkább utálok s kárhoztatom mint cikkíró, de megvagyok győződve arról, hogy nem az

»emancipáció« idézte elő ott az elszegényedést, mert a felföldi zsidók általában véve, épp oly szegények, mint a többi és a kivándorlók számára a zsidóknál sokkal nagyobb, mint más felekezeteknél, talán összességben véve sem kevesebb zsidó megyen Amerikába mint keresztény-hitű.

Ha cikkíró az »emancipációt« az uzorával nem hozza összeköttetésbe, nem éreztem volna magam indítva itt felszólalni és habár az uzorát és uzorást gyűlölöm, mégis alaptalannak tartom azon nézetét, mintha az uzora idézte volna elő a nyomort a felföldön; bizonyos, hogy a sok tényező közt ez is előfordult, de ezt ép úgy a keresztény — mint zsidó uzorás cselekedte.

Cikkíró honfiai érzelmeit ugyan kétségbe vonnom nem lehet, de az általa ajánlott népboldogító eszmék, aligha díszére válnának Magyarhonnak, ha itt is muszka módra bannának a zsidó honfiakkal, kik tán szívők, lelkük, beszédjük és tetteikben inkább támogatják a szeretett magyar hazát, mint némely — idegen elemeket pártoló hazafiak, kik a népet az átszivárgó agitáció mellett és kötelességük ellenére izgatni engedik, — talán magok is izgatják.

En ugyan nem tartok tőle, hogy a magyar nemzet megengedje, miszerint kebelében zsidóheccz támadjon és meg vagyok győződve, hogy akad elég őszinte hazafi, ki nemzetét szeretvén s szívén hordván, azt ilyen szegyen és gyaláztattól meg fogja óvni.

Ha cikkíró annyira meg van győződve a felföldi zsidó uzorások gázságairól, akkor emelje vádját az illető uzorások ellen, nevezze meg a községeket, melyekben az uzora a népet tönkre tette, tegye pellengérré azokat, kik a népet zsarolják s jót állók neki, hogy ezáltal sokkal inkább tehet szolgálatot az illető vidék s népének, de sőt az egész zsidóságnak is, mint akkor, hogy ha egy egész felekezet ellen alapos indoklás nélkül általános vádakot tesz közzé, mert be nem láthatni, hogy miféle összeköttetésben állhat az emancipáció az uzorával és mintha emancipáció nélkül uzora nem létezhetnék!

Lenkei Mihály.

Üzleti tudósítás.

Hivatalos piaczi árkimutató.

1882. május 26 án.

				frt.	kr.
Buza	100 klg.	sulyu	1 hect.	11	30
Gabona	100	»	»	7	30
Árpa	100	»	»	6	30
Zab	100	»	»	7	—
Kukoricza	100	»	»	6	—
Lurgonya	100	»	»	2	40
Borsó	100	»	»	16	—
Lenese	100	»	»	13	—
Pasuly	100	»	»	8	—
Köl. kása	100	»	»	12	—
Vaj	1 liter.				80
Szész					32
Marhahus	1 klgr.				48
Szalona uj					80
Sertés-zsir					88
Széna	méter mázsa			2	20
Alom szalma					80

Nyilttér.

E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

MATTONI-féle

BUDAI KIRÁLY KESERŐFORRÁSOK

Deák Ferencz-forrás, Hunyady Mátyás-forrás,
Szt.-István-forrás, Gróf Széchenyi István-forrás

Mattoni és Wille, Budapest.

Kapható minden gyógyszerárban és ásványvizkereskedésben.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORUTHELEMÉR.

Főmunkatárs: FARKAS BERTALAN.

Hirdetmények.

158. szám.

1882. végrh.

Árverési hirdetés.

A s.-a.-ujhelyi kir. járásbíróság ^{2345/88.} P. számú kiküldő végzése folytán alulírott kiküldött végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. e. f. törvényszék ^{4653/88.} számú végzése által Goldstein Mór s.-n.-pataki lakos ellen Mandl Irma s.-n.-pataki lakos részére 1600 frt követelés végett elrendelt kielégítési végrehajtás folytán bíróság lefoglalt s 1977 frt 57 kr-ra becsült bolti árucikk, szobai butorok és követelésekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minek a helyszínén, vagyis S.-N.-Patakon alperes boltjában, illetve lakásán leendő eszközzésére határidőül 1882-ik évi június 5-ik napjának délelőtti 9 órája kitűzött, melyhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel meghívatnak, hogy az érdeklött ingóságok emez árverésen, szükség esetében becsőron alul is eladatni fognak.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1882-ik évi május 26-ik napján.

Ochváry Béla

kik. bírósági végrehajtó

Hirdetmény.

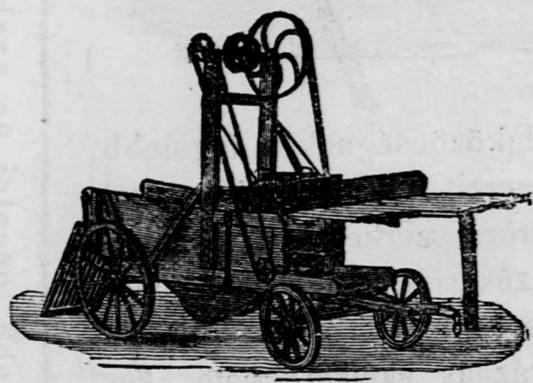
Alulírt uradalmi igazgatóság ezennel köz tudomásra hozza, miszerint f. évi június 5-én reggeli 9 órakor a munkácsi gazdasági udvarban az alábbirt tenyész-szarvasmarha, azonnali készpénz fizetés mellett, nyilvános árverés útján eladásra bocsájtatik s. p.

- 2 db. magyar faju bika
- 19 » » » tehén
- 4 » berni » mustratehén
- 3 » allgäu » »
- 22 » félvér shorthorn tehén
- 12 » különféle faju üsző.

A tehének egyrésze borjas, nagyobb része fejős.

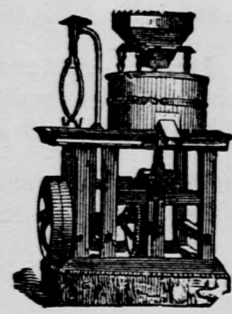
A munkácsi és szt.-miklósi uradalom igazgatósága.

1—1

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán

(Eperjesi ut 6. sz. és Kassa mellett a Csermely-völgyben)

ajánlja a t. cz. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával, czélszerűen és gondosan gyártott, jó hírnevű gépeit, nevezetesen:

- Cséplőkészleteit, könnyű járással, járgány vagy gözmozgony általi hajtásra;
- Kézi cséplőgépeit;
- Sorba és szórva vetőgépeit, sat.

Csermelyvölgyi gépműhelyünkben (Kassa mellett) gépgyártmányaink, jelentékeny készletét tartjuk állandóan, bizományi raktárt pedig:

Kornstein Ignác urnál S.-a.-Ujhelyben

ki is gazdasági gépünk képét valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét, kívánatra ingyen s bérmentve küldi be.

A bártfai savanyuviz

főraktára Sátoralja-Ujhelyben

Brach Samu urnál

(Szöllösi Bernát ur házában) van.

Főraktári árak:

1 láda 30 literes palackkal a s.-a.-ujhelyi raktárban	4 ft. — kr.
1 „ 50 félliteres „ „ „	4 „ 30 „
5 „ egyszerre véve 30 literes palackkal	19 „ — „
5 „ „ 50 félliteres „	20 „ 50 „

Husz egyszerre vett láda után egy láda jutalékát adatik, 70 krnyi szállítási költség megtérítése mellett.

Ládák, üres palackkal a raktárban visszavétnak, még pedig:

1 láda 30 üres literes üveggel	1 frt ért
1 láda 50 üres félliteres üveggel	1 frt 20 kr ért.

A bártfai viz ezen főraktárát kegyes pártfogásába ajánlva, maradok kiváló tisztelettel

TOPERCZER ALBERT,

3—3 gyógyszerész, a bártfai ásványviz bérlője Bártfán.

Orvosi bizonylatok

„M A R G I T“

GYÓGYFORRÁSRÓL.

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikéleges vizek között, — vegyi alkatrészeinek szerencsés összetétele, — kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénas tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásának találtam a légurak és gyomor nyákhártyának hurutos bántalmainál. A Seltersi-, Radeini-, Vichy-, stb. vizektől különbözik, csekélyebb szabadszénas tartalmánál fogva s azért vérzések lehetőségénél vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szénasvany dúsabb vizek fölött előnynyel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár, Rókus kórház igazgatója. Kiválóan jó hatásának bizonyult a légző-, emésztő- és vizeledőszervek hurutos bántalmainál oly annyira, hogy jelenleg rokonalkatu más ásványviz kórházunkban alig rendeltek, — csekély szabad szénas tartalmánál fogva, oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a Seltersi-, Gishshübl-, Gleichenbergi vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyetemi tanár. Torok-, gége-, légcső- és hörgőbetegségben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gyomorba volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár. Gége, tüdő, gyomor, vizeledőszervek hurutját, szintugy osztatja, mint a Seltersi, Gleichenbergi, Gishshübl. Előnye, hogy a betegek élvezettel isszák s hogy sem bevéve, sem belélegzve, a fejben vagy tüdőben nem okoz semmi vértorlódást.

Dr. Kéty Károly egyetemi tanár. Légző-, emésztő-szervek hurutos bántalmainál jó eredménnyel alkalmaztam. Seltersi-, Gleichenbergi, Gishshübl vizek fölött kisebb szénas tartalmánál fogva előnynyel bír.

Dr. Barbás József Rókus-kórházi főorvos. Légző-, emésztő- és vizeledőszervek hurutos bántalmainál bátran versenyez a külföldi szikéleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyetemi tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő-szervek hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásában teljesen azonos a Seltersi-, Gishshübl- és Vichy vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánló a lélegző és emésztőszervek kórállapotainál.

Hamisítások és szándékos félrevezetések elkerülése tekintetéből kérjük a tekintetes orvosi kart, hogy a t. cz. közönséget, hogy az eddig használt „Luh“ név mellőzésével szentül csak a „Margit forrás“ elnevezést használják.

Borral használva a legegészségesebb és legkellemesebb ital.

Dr. Karlovsky utóda
„Margit“ gyógyforrás igazgatósága.

12—12

FONTOS

gyapjutermelek és gyapjukereskedőknek.

Aluljegyzett társaság átvesz, működésének tizenegyedik évében, mindenfajta gyapjut úgy gyárszerű mosásra, mint bizományi eladásra. Átvesz továbbá hátonmosott és zsirbanyirt ugyszintén mindenféle gyapjut bizományi eladásra igen csekély jutalék felszámolása mellett A társaság kívánatra készpénz előlegeket nyújt igen jutányos kamat mellett. A gyapju a gyárhelyiségekben van raktározva és biztosítva, miért díj nem fizetetik.

Vasutal vagy gőzhajóval hozzánk érkező gyapjuk általunk hoztatnak a gyárba és érkezésük szerint folyó számokkal el látva szigoruan egymástól elkülönítve ezen sorban kerülnek mosás alá. Az eladás bel- és külföldi gyáraknak eszközöltetik lehetőleg magas árak mellett.

Részletezések kívánatra bérmentve megküldetnek.

Első magyar gyapju-mosó és bizományi részvény-társaság

BUDAPESTEN.

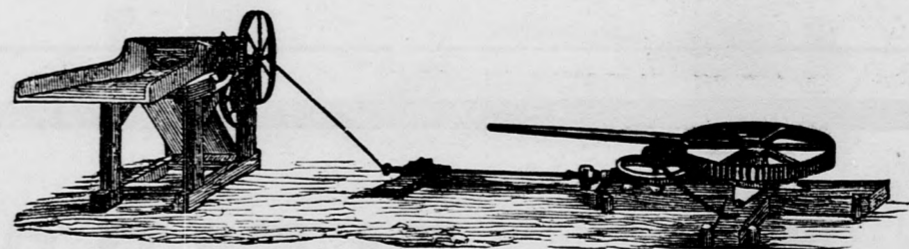
Visontai Kovách László,
elnök.

2—3

Heinzelmann vasgyárának bizom. raktára.

Clayton és Shuttleworth

gazd. gépgyárnokok Lincoln (Angolhon.)
Bizományi készlet és képviselő
Adriányi és Markónál Kassán.

Ajánlják a t. cz. gazdaközönségnek a legujabb vívmányok kiaknázásával felszerelt és még eddig utol nem ért gőzjárgány és kézi erőre szerkesztett cséplőket; szelelő-, osztályozó-, üszök- és konkoly-választórostákat; kiváló munkaképességgel bíró és eddigelé legjobbaknak ismert hárombarázdás ekéiket; vető-, kaszáló-, szénagyűjtő-, arató-, szecska- és répa-vágó-, morszoló- és füllesztő-gépeiket; örlő- és darálóikat; mindennemű szivattyúikat és általában e szakba vágó és saját gyártmányu legjobb gépeiket, géphajtó szijjikat és gépfőlszerelvényeiket a lehető legjutányosabb ár és kedvező feltételek mellett.

Képes árjegyzékekkel és bővebb felvilágosítással megkeresésre a legnagyobb készséggel szolgálnak

ADRIÁNYI és MARKÓ
vaskereskedők Kassán.

10—16

Mogyoróskai portland- és román mészlény.

Magyar-francia biztosító-társaság ügynöksége.

Legfinomabb gépolaj és szekérkenős.

Sátoralja-

ELŐFIZETÉS
Egész évre
Félévre
Negyedévre
Bérmentet
ismert kez
Esziratok
Egyes szá
A nyitlérbe
mond so

68 1882
eln.

A tette
Ujhelybe f.
kezdetet ve
gyülésre v
hivni.

A rk.
1. Meg
lentése a R
lyozása tárg
2. Kir.
lyó évi ut
irányzat tár
3. Tol
nek kérvén
állítására
jóvánhagyás
4. Gál
szécsi közs
kötött adás
5. Józ
rog folyó
délyezése t
6. Köz
sek felülviz
S.-a.-U

Ta
A zem
járásköre f.
Tőke-Terebe

Dem
zásu és ösm
bölcsélet t
egy időben
ethikájában
életének ter
fogással és

Az eg
ég egyik-eg
Bánató
jatók!*, vid
nevesettek
bonvivánt.
egy-egy ser

S azó
tendő — m
bámulatos
is a sírás
lan forrásai
hangulatán
egyebet, m
forगतagos
szetszerű
sabb meder
tizmus hely
két véglete
vallásos biz
reverésével
ma már sz